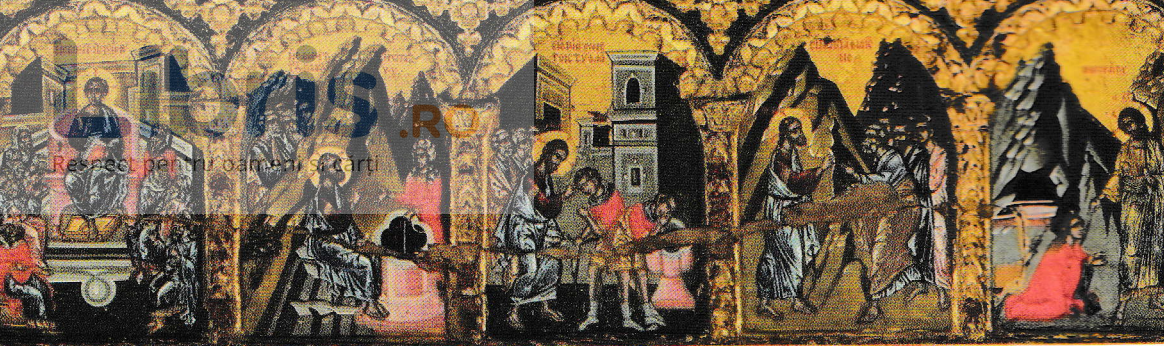




scrisoare de început | pag. 1

Arhim. Teofil Păraian:
„Să ne cercetăm pe noi înșine!”

editorial | pag. 3

O șansă pentru România,
de Sergiu Ciocârlan

prăznuiri | pag. 6

Părintele Teofil cel din inima mea,
de Părintele Sabin Vodă

școala părinților | pag. 12

Cine seamănă iubire culege pace,
de Psih. Irina Petrea

pag. 17

Wi-Fi – agresiunea invizibilă (VI),
de Lect. univ. dr. Andrei Drăgulescu

știința de a iubi | pag. 21

Arhim. Simeon Kraiopoulos:
Despre iubirea autentică și falsele iubiri (II)

cauzele bolilor | pag. 25

5G: Un mare risc pentru sănătate (II)

mărturii | pag. 29

cu noi este Dumnezeu | pag. 30

Mihaela Mihăescu, președinta Asociației „IHTIS”:
„Avem o altă menire, mult mai înaltă”

al optulea veac | pag. 35

România capturată (I),
de Irina Bazon

pag. 40 | cuvântul duhovnicului

Preasfințitul Siluan al Italiei:
„Avem ocazia să-l dăm un «mandat» lui Dumnezeu” (I)

pag. 48 | mărturii

pag. 50 | teologica

Sfântul Nicolae Velimirovici:
„Cum să o bucurăm pe Maica Domnului?”

pag. 52 | dialog cu cititorii

Experiența diagnosticului în cancer:
„O neașteptată condamnare la viață” (III)

pag. 56 | convertiri

Părintele James Bernstein:
„Așa cum a făcut Apostolul Pavel...” (V)

pag. 62 | minuni

Starețul Efrem Vatopedinul:
„Vedeți? Sfinții sunt vii!”

pag. 64 | cuvinte vii

Declarație de dragoste,
de Sergiu Ciocârlan

pag. 68 | interviu

Prof. Alin Fumurescu, S.U.A.:
„În ziua de azi comunicăm, dar nu mai cuminecăm”

pag. 73 | actualități

Știință vs. politică. Cazul Zucker

pag. 77 | mărturii

pag. 79 | concursuri

ARHIM. TEOFIL PĂRĂIAN

„Să ne cercetăm pe noi înșine!”

Cinstiți Părinți, iubiți frați și iubiți credincioși, suntem în ultima zi a lunii. Așadar, a trecut încă o lună din viața noastră. Dumnezeu știe câte zile ne vor sta în față fiecăruia dintre noi, dar ce a trecut e bun trecut, și poate că ar fi cazul să ne gândim ce am făcut noi într-o lună de zile. Să ne gândim la ce am făcut, la ce am învățat, la ce am gândit, la ce am vorbit. Să ne gândim dacă am avut vreun spor în luna aceasta pentru viața noastră de acum și pentru veșnicie, să ne gândim dacă am adăugat ceva la ceea ce am fost înainte de a începe luna aceasta. Să ne gândim ce am realizat în această lună, cu ce ne prezentăm în fața lunii următoare, în fața viitorului, în fața veșniciei.

E bine să ne cercetăm pe noi înșine, să vedem ce legătură avem cu oamenii din jurul nostru, cât bine le dorim - dacă le dorim, dacă i-am odihnit pe cei care au venit în legătură cu noi, ce am făcut ca în jurul nostru să fie mai multă liniște, bucurie, încredere, iertare, mai puțină nepăsare, neluare aminte, răutate, mai puține cuvinte nepotrivite, mai puține gânduri cu care nu ne putem prezenta oriunde și oricând.

Ne-am spovedit de câteva ori în luna aceasta și e cazul să ne cercetăm fiecare dintre noi să vedem dacă am avut vreun spor prin spovedaniile pe care le-am făcut, dacă am părăsit vreo neputință, nedeșăvârșire, greșală, nepăsare, neluare aminte. Să ne gândim dacă suntem cu mai multă grijă acum decât la începutul lunii, dacă avem mai multă iubire, înțelegere, bunătate, dacă suntem gata să-i odihnim pe cei din jurul nostru. Sau poate am înmulțit relele, poate am pus în atenție lucruri care era bine să nu le știe cei din jurul nostru? Poate am fost nepăsători față de binele



**„Nu suntem singuri,
Dumnezeu este cu noi”
(Arhim. Teofil de la Sâmbăta)**

omului de lângă noi și am uitat că Dumnezeu l-a pus lângă noi, și pe noi ne-a pus Dumnezeu lângă omul de lângă noi. Cât de prezent a fost Dumnezeu în viața noastră în luna aceasta care a trecut, cât am dorit să se înmulțească binele și bucuria, cât am căutat să fie preamărit Dumnezeu prin viața noastră, prin faptele noastre, prin cuvintele noastre, câtă grijă am avut să-L preamărim pe Dumnezeu în gândurile noastre?

Ne-am întrebat vreodată ce se întâmplă cu noi? Nu cumva suntem prea fără luare aminte la binele nostru și la binele altora? Nu cumva nu suntem cu grija de a înmulți liniștea sufletească? Am fost preocupați în luna aceasta să împuținăm vorba, vorbirea de rău, neîncrederea arătată prin cuvânt, nefolositoare nouă și nefolositoare nici celor către care ne-a fost cuvântul?

Am simțit prezența lui Dumnezeu în viața noastră? L-am făcut pe Dumnezeu prezent prin vorbele și faptele noastre, în mijlocul nostru, între noi? Am avut gândul de-a face bine, de-a aduce mulțumire în mijlocul nostru?

Poate că vă mai aduceți aminte că înainte cu un an v-am pus în atenție niște întrebări pe care trebuie să ni le adresăm fiecare dintre noi, mai ales la sfârșitul zilei. Să ne întrebăm dacă a fost cineva mai fericit că ne-a întâlnit în ziua care a trecut. Să ne întrebăm dacă își amintește cineva că i-am vorbit - bineînțeles, cu bunătate, cu liniște. Să ne întrebăm dacă l-am salutat cu căldură pe prietenul nostru pe care l-am întâlnit. Să ne întrebăm dacă nu cumva am fost egoiști în ziua care se pleacă spre înserare. Să ne întrebăm dacă oare este cineva mulțumit cu ceea ce i-am spus sau cu ceea ce i-am făcut. Să vedem dacă putem răspunde cu inima ușoară la întrebarea: am ajutat pe cineva dintre cei care au avut nevoie de ajutorul nostru? Nu mă gândesc numai la ceea ce am dat pentru cineva, ci și la ajutorul care e necesar între noi, de multe ori – să-i ajutăm fratelui nostru să facă mai ușor ceea ce are de făcut. Am fost săritori, binevoitori, sau nepăsători? Să ne întrebăm dacă l-am încurajat pe omul de lângă noi care avea nevoie de o încurajare. Să ne întrebăm dacă am făcut ceva folositor sau am fost lipsiți de grijă. Să ne întrebăm dacă am lăsat în urmă gânduri bune sau supărare. Și apoi să ne mai întrebăm ceva. Să ne întrebăm așa: dacă Dumnezeu privește la felul cum ne-am dus viața, în ziua de astăzi, va zice că pentru ceea ce am făcut în ziua de astăzi merităm și ziua de mâine?

„CU MAI MULTĂ DORINȚĂ DE A ÎNMULȚI BUCURIA”

Iată niște lucruri pe care e bine să le avem în vedere în fiecare zi și în privința cărora să ne întrebăm în fiecare seară. Și dacă ne găsim cu lipsă, să ne silim ca în ziua următoare să fim cu mai multă atenție, bunătate, iubire, cinstire, cu mai multă dorință de a înmulți bucuria. În ziua următoare să fim cu mai multă grijă ca omul de lângă noi să simtă că noi suntem lângă el, așa cum Dumnezeu e lângă noi.

Trecem peste multe lucruri în viața de fiecare zi, trecem nepăsători prin zilele pe care Dumnezeu ni le-a rânduit nu pentru a le irosi, ci ca să adunăm în suflet mulțumire, ca să adunăm în suflet nădejde, ca să adunăm în suflet mai multă credință, și mai ales să trăim prin credință.

E vremea cercetării de sine. Să intrăm în adâncul conștiinței noastre și să nu ne mulțumim numai cu lucruri de suprafață. Să nu ne mulțumim a ne gândi doar la lucruri peste care se poate trece, ci să căutăm în adâncul inimii noastre, să vedem dacă-I facem loc în noi lui Dumnezeu, dacă Domnul Hristos poate să rămână în sufletul nostru după ce ne împărtășim cu Sfintele Taine. Dacă nu cumva faptul de a ne împărtăși rămâne un lucru obișnuit și, după ce-L primim pe Domnul Hristos în mijlocul nostru, viața noastră este la fel cu cea dinainte de a-L primi.

Ar fi bine să ne cercetăm pe noi înșine și să vedem unde ne găsim. Ce ne mai trebuie ca să fim cu Dumnezeu și pentru ca Dumnezeu să fie cu noi? Și atunci e nădejde de bine, de înșeninare, de lumină sufletească, de fericire pe care o aduce iubirea. E nădejde că nu suntem singuri, ci că Dumnezeu este cu noi, cu al Său dar și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. ■

*Predică rostită la Mănăstirea „Brâncoveanu”
de la Sâmbăta de Sus (2003)*



O șansă pentru România

Nu mă lansez aici în nici o discuție politică, fiindcă din punct de vedere politic perspectivele sunt aiuritoare și duc la blocaj. Cel puțin asta am înțeles din tot ceea ce s-a întâmplat în țara noastră în ultimele trei decenii. Decembrie '89 se anunța a fi un nou început pentru noi, dar nu a fost. Mulți și-au pus speranțele într-o renaștere națională, fiindcă asta ni s-a promis: un *catharsis*. Conștiința aceea atinsă de morbul neîncrederii, al minciunii zilnice, al controlului strict, al denunțului ridicat la rang de strategie instituțională se dorea a fi restaurată. Dar cum? Din nefericire pentru noi, programele politice au reușit să distragă atenția într-un asemenea grad, încât orientarea noastră a fost puternic afectată. Trebuia, cu orice preț, să clădim politic.

Toate eforturile s-au concentrat pe acest segment. Libertatea, de exemplu, care fusese

dobândită cu sânge la Timișoara, București și în alte orașe ale țării, a fost confiscată politic. Nu voi insinua aici că s-a făcut cu bună știință. Poate că da. Poate că nu. Astăzi avem libertatea de a trece dincolo de granițele țării. Ceea ce visa generația părinților mei, fără să poată îndeplini, astăzi e un fapt comun. Și e un lucru bun. Avem, de asemenea, libertatea exprimării, libertatea opiniei. Înainte de '90, pentru o opinie exprimată liber puteai fi arestat. Schizofrenic e faptul că, înțelegând inadecvat libera exprimare, desființăm criteriile și ne dăm cu părerea despre toate. Dar asta nu ne împiedică să vedem că libertatea expresiei e o bună dobândire. Suntem liberi să ne alegem valorile, să le protejăm, să facem publică credința. Bisericele nu mai sunt dărâmate, preoții și cei ce-l urmează lui Hristos nu mai sunt arestați, bătuți, omorâți, aruncați în gropi comune.

Ne putem cununa fără teamă, ne putem boteza copiii. Ora de Religie este în școli. Toate acestea pledează în favoarea libertății pe care programele politice au considerat-o prioritate a vieții sociale în România postdecembristă.

În pofida evidențelor amintite, poporul lăncezește. România pare o țară tristă, cu oameni mai mereu încruntați, nemulțumiți, cârtitori, dornici să evadeze. Unde? Nu e libertate aici? Nu asta s-au străduit partidele politice să aplice, cu o abnegație ce nu li se poate reproșa? E un paradox? Sau o anomalie? Poate că sărăcia, după cum spun unii, e motivul pentru care ne înjurăm țara și o considerăm ghinionul nostru cel mai mare. Sau chiar rușinea noastră. Să pornim acum o discuție pe tema de ce-am ajuns așa de săraci ar fi destul de nepotrivit. Noi știm doar c-am fost furați, am fost mințiți, s-a dat cu industria și agricultura de pământ, s-au defrișat pădurile, au fost preluate de străini zăcămintele de aur, de metale rare, de minereuri, de gaze de șist. Și mai știm că (doar l-am citit pe Bukovski!), trăind în sărăcie, societatea se blazează. Sunt primele etape din strategia modernă de îngenunchere a unui popor. Să-l umilești. Să-l ții în lesă. Să simți permanent apăsarea bocancului pe gât.

Să fie oare aceasta o întrebare atât de pertinentă, încât să merite să ne-o adresăm: suntem prea săraci ca să ne permitem să sperăm? Suntem prea săraci pentru a mai emite pretenția la o perspectivă firească, luminoasă asupra vieții în România? Sunt convins că nu. Experiența istorică e un argument solid în acest sens. N-am fost nicicând bogați, deși țara a avut și are suficiente bogății, resurse, valori. Am fost săraci. Tot timpul ne-am gestionat sărăcia, încercând din răspuțeri să nu ne umilim. Când nu s-a mai putut, am luat calea codrilor și-a munților.

PERSPECTIVE

Sărăcia am știut s-o gestionăm dintotdeauna. Ceea ce nu am știut să gestionăm a fost libertatea. Noi, românii, nu știm cum e să trăim liberi.



De asemenea, nu știm să gestionăm bunăstarea. Le-am înțeles și le înțelegem defectuos pe amândouă. Dacă ne spune cineva lucrul acesta, îl resimțim ca pe o acuză. Îl privim sfidător, ironic, necruțător. De ce? Fiindcă credem că nu-i adevărat. Dar evaluând ultimii treizeci de ani, vedem că se probează acuza care ni se aduce. Am trăit în libertate în toată această perioadă. Ce am făcut? Cum am gestionat șansa asta? Ne-a împiedicat ceva să prosperăm? Poate chiar am făcut-o. Dar ne-am blocat. Fiindcă nu știm să trăim atunci când avem un trai prosper. Să apropiem și mai mult perspectiva. Pentru poporul român, libertatea înseamnă nu numai o serie de drepturi, ci și o serie de responsabilități. Una dintre ele este aceea de-a da viață copiilor nenăscuți, de-a nu-i uide în virtutea unei legi promulgate imediat după așa-zisa cădere a comunismului. Cei mai mulți dintre noi n-am ținut cont de răspundere, ci de drept, deși copiii nenăscuți au dreptul la viață. Însă politic,

legislativ, nenăscuții n-au nici un drept. Iar noi am fost educați să ne asumăm politic libertatea. Sau măcar ne-am prevalat de dreptul ivit, fără să acceptăm că libertatea unei conștiințe demne nu se suprapune exact peste libertatea politică. Derapajul acesta a fost convenabil și a produs un cataclism la nivel național. O altă Românie, echivalentă în milioanele de locuitori, a fost chiuretată, aspirată, sfărțecată, aruncată-n pungi de plastic sau arsă în crematorii și transformată în tone de cenușă. Legea a permis.

Nu vreau să mă mai întreb cum ar fi arătat o Românie cu 40 de milioane de locuitori. Probabil ar fi fost o forță în Europa și în lume. O Românie binecuvântată. România de azi e tristă. Ea poartă doliu fără să știe. E o Românie bolnavă, care a avortat în serie. Își plânge copiii, are coșmaruri noaptea și ziua. Ține ochii deschiși, dar pe pelicula lor interioară sunt urme groase de sânge. Ce poate vedea un astfel de ochi? Ce perspectivă poate avea? Traumatizată, România așteaptă să vină un salvator. Din '89 încoace s-au perindat tot felul de salvatori politici, s-au propus tot felul de platforme politice, de reforme, discursuri, dezbateri, iar rezultatul lor e năucitor: perspectivele sunt sublime, dar lipsesc cu desăvârșire. Sunt nevoit să recurg la parafrază, contestându-i aspru ironia, fiindcă aici e durerea unei Românii bolnave, care se prăbușește. Ea stă pe patul de spital, abia trăgându-și sufletul, iar în jurul ei se fac calcule ca și cum n-ar fi în joc o atât de profundă precaritate a sănătății.

De aceea declin radical oferta politică actuală. E o mascaradă. Ne facem și acum că nu vedem în ce stare am ajuns? În primul rând, să ne decidem de crima organizată. România are nevoie de viață. Restul e politică. O politică pe care mă abțin s-o critic în termenii cei mai duri, așa cum merită, fiindcă a făcut din avort o afacere. Ceea ce ține însă de noi e foarte clar. Să dăm viață României. Să nu ucidem. Să nu încurajăm uciderea. Să nu fim nepăsători față de situația aceasta tragică. Să facem ceva. E prima

lecție de gestionare a libertății și bunăstării. Și poate ar trebui chiar să cutreierăm spitalele și clinicile, așa cum făceau în anii '90 Părintele Nicolae Tănase și poetul Ioan Alexandru, în încercarea disperată de-a le convinge pe femeile însărcinate să nu avorteze. Și se vor limpezi toate problemele? Nu știu. Ceea ce știu e că, prin pocăință și hotărârea de-a spune „nu” păcatului, putem recăpăta o perspectivă firească. Canonul îl vom purta generații de-a rândul. Însă astfel vine împăcarea cu Dumnezeu.

Ar mai fi un aspect al gestionării defectuoase a libertății, care a dezvoltat, de asemenea, o patologie în societatea românească. Neconcilierea cu noi înșine. Asmuțiți de ideologia comunistă unii împotriva celorlalți, ne-am definit ca o societate polarizată în victime și torționari. Accesul limitat și nepermis de întârziat la arhivele fostei Securități, lipsa unui proces imediat care să investigheze și să condamne crimele comunismului, precum și continuitatea susținătorilor fideli ai partidului în funcții de conducere au produs confuzia axiologică pe care o moștenim și azi. Relația cu trecutul recent e una care se lămurește greu, având suport instituțional doar prin excepție. Cine e de vină? Dacă solicităm vinovați, aceia suntem noi. Dacă cercetăm cauza, aceea este gestionarea defectuoasă a libertății. În treizeci de ani de libertate n-am reușit să tranșăm această problemă, din care motiv încă ne mai e frică de denunț, încă mai descoperim câte un torționar, încă mai descoperim câte o groapă comună.

Acel moment istoric s-a risipit. Dar hotărârea fiecăruia dintre noi de-a a ne asuma modelul autentic și viu al libertății poate constitui un nou moment istoric. Putem făptui chiar și acum, când pare că-i târziu, corectând derapajele dinlăuntru. Din inerție, tot încercăm să declanșăm politic „momente istorice”. Nu-i o soluție. Soluția e să declanșăm înlăuntru nostru momentul istoric. ■

† 29 OCTOMBRIE 2009

Părintele Teofil cel din inima mea – la 10 ani de la mutarea la Cer

Părintele Teofil Părăian a fost un Părinte al bucuriei, care și-a propus, prin tot ce a făcut, să înmulțească binele și bucuria. S-a orientat după un principiu: „În jurul tău să poți să-i ferești pe toți!”. Nu știu dacă a reușit Părintele să-i ferească pe toți, însă pe mulți i-a fericit prin prezența sa luminoasă și plină de nădejde, prin cuvântul său echilibrat sau prin cărțile și conferințele sale. **(S.V.)**

Au trecut 10 ani de când Părintele Teofil Părăian, duhovnicul Mănăstirii „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus, s-a mutat la Domnul, și pentru cei mai mulți, în special pentru prietenii Părintelui, dorul după chipul său plin de fericire e tot mai mare. Părintele Teofil se bucura de fiecare om cu care se întâlnea, spunând că „Orice om cu care te întâlnești este trimis de Dumnezeu pentru tine”, de aceea e cel mai important om, și „slujind omului, slujim Domnului”. I-a iubit mult pe oameni, pentru că L-a iubit mult pe Dumnezeu. Era întotdeauna disponibil pentru celălalt, dar zicea: „Mai întâi Dumnezeu, și apoi omul!”. Părintele Teofil s-a orientat și după cuvântul din Sfântul Munte Athos: „Să-L respiri pe Dumnezeu cum respiri aerul”.

„MAI ÎNTÂI DATORIA ȘI APOI BUCURIA”

Așa a făcut Părintele Teofil, împlinindu-și mai întâi datoria de om, de creștin, de monah, de duhovnic și de mărturisitor. A fost un iubitor de Hristos, precum îi era și numele („Teofil” înseamnă „iubitor de Dumnezeu”), a fost un monah iubitor de rânduială, de slujbe, de

muncă și de studiu. A fost un duhovnic iscusit, cu inimă de părinte, cu inimă de frate și cu inimă de prieten. A fost un adevărat „apostol al tinerilor” și nu numai, prin lucrarea de propovăduire pe care a făcut-o în toată țara după 1990, de când a început să susțină conferințe, predici, interviuri radio și tv.

Chiar dacă a fost nevăzător, Părintele Teofil a convertit această neputință, acest handicap fizic, într-un avantaj, iar Dumnezeu l-a înzestrat cu o memorie bogată și a putut învăța pe de rost rugăciuni, texte liturgice, tropare, poezii sau texte din Sfinții Părinți. A cerut de la Dumnezeu, încă de la începutul vieții sale monahale (1953), să le fie de folos oamenilor, iar duhovnicul său, Părintele Serafim Popescu, i-a spus să se pregătească pentru a fi o bună unealtă a lui Dumnezeu. Și asta a făcut. S-a pregătit vreme de 40 de ani și, atunci când Dumnezeu a creat condițiile favorabile, a ieșit la propovăduire. De aceea, cuvântul său a fost un cuvânt cu putere multă, pentru că izvora din propria experiență a viețuirii în Hristos. A fost un om al bucuriei, al echilibrului și al discernământului duhovnicesc. A fost un model de Părinte, predicator și propovăduitor.

Respect pentru oameni și cărți



**„Inima mea are doar intrări,
ieșiri nu are” (Părintele Teofil)**

La temelia vieții sale au fost credința și cultura. „Măsura credinței e măsura vieții: cum ți-e viața, așa ți-e și credința - iar credința noastră este una despovărătoare”, zicea Părintele Teofil. Credința a primit-o de la părinți, în special de la mama sa, care-i spunea întotdeauna când pleca de acasă: „Nu-ți uita de Dumnezeu, nu-ți uita de rugăciune”.

De la tata a învățat un alt principiu, pe care l-a împlinit mereu: „Când lucră ceva, să nu mai lucre altul după tine” - adică atunci când faci un lucru, să-l faci deplin, ca pentru Dumnezeu. A avut un adevărat cult al muncii. Își aducea aminte de cuvântul din satul natal: „Nu sta fără lucru, că-i păcat”. Dar Părintelui i-a fost drag și studiul. A fost un om al studiului de la tinerețe până la bătrânețe. Va zice Părintele că rostul credinței și al culturii este acela de a ne face mai nobili, mai delicți, mai buni, mai „ca Hristos”.

PRIETENI PENTRU VEȘNICIE

A citit mult și cu mâinile, în sistemul *Braille* pentru nevăzători, dar mai ales a ascultat sute de casete înregistrate de prietenii săi, cu scrieri ale Sfinților Părinți sau ale Părinților duhovnicești contemporani. Zicea Părintele: „Eu sunt o realizare a prietenilor mei, care s-au implicat în viața mea, care mi-au citit în timpul liceului, în timpul studenției. Atunci nu erau posibilitățile care sunt acum, cu înregistrări, și am câștigat cultura și prin intermediari, prin faptul că prietenii mei mi-au citit. Am și acum prieteni care mă ajută. Am zis de multe ori că sunt prieten și cu morții, și cu viii - mă raportează exact la oamenii cu care am fost prieten și care au trecut la cele veșnice ca și când ar fi în lumea aceasta, pentru că am convingerea că ei, de dincolo, își mențin iubirea și respectul față de mine și la fel și eu, de aici de pe pământ, îmi exprim față de ei iubirea și respectul care constituie baza prieteniei.

«Prietenia este confluența între iubiri» - și m-am gândit că da, într-adevăr, prietenia îi adună pe oameni prin iubire, îi adună pe oameni prin respect și e ca și când din două râuri, de pe povârnișuri diferite de munte se întâlnesc într-un anumit loc și li se amestecă apa, și nu se mai știe care apă e dintr-un râu, care apă e din celălalt. Și dacă în râu se reflectă și soarele, e o imagine excepțională pentru o prietenie duhovnicească, care nu e numai la nivelul omului, ci și cu binecuvântarea Domnului. Eu am un cuvânt de la Sfântul Munte care îmi place foarte mult: «Inima mea are doar intrări, ieșiri nu are». Cineva care a intrat în inima mea nu mai poate ieși de acolo”. Părintele și-a programat prietenii pentru veșnicie.

„SĂ NU AJUNGI PREA CURÂND UN CĂLUGĂR-TIP!”

Părintele Teofil a fost un om serios în tot ce a făcut, și a încercat să facă totul cât mai deplin. A studiat toată viața Sfânta Scriptură - și în special Noul Testament, pe care-l știa aproape pe

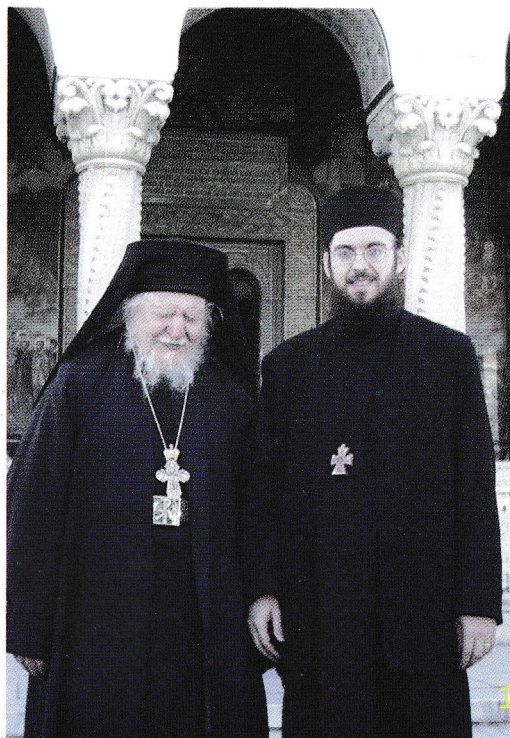
de rost. A studiat mult și slujbele Bisericii. A învățat pe de rost tropare, condace, irmoase, stihiri de la praznice sau sfinți, știa de asemenea foarte multe rugăciuni din cuprinsul slujbelor bisericești și, mai ales, iubea nespuse Sfânta Liturghie. I-a îndrăgit pe Sfinții Părinți și, în special, Patericul și Filocalia. A iubit mult și poezia, în special poezia religioasă scrisă de Maica Teodosia (Zorica) Lațcu, Vasile Militaru, Vasile Voiculescu, Nichifor Crainic ș.a.

A fost un călugăr atipic: cu reportofonul după el, cu care își înregistra orice cuvântare, recita poezii, râdea din toată inima. De altfel, cineva i-a urât, la începutul călugăriei: „Să nu ajungi prea curând un călugăr-tip!”. A fost un călugăr modern și în același timp un călugăr autentic. Asta pentru că și-a îndeplinit datoriile de monah, atât în ceea ce privește munca, cât mai ales rugăciunea. Pravila personală și-o începea dimineața între orele 2 și 3, iar dacă mai avea timp, citea din scrierile Sfinților Părinți și continua rugăciunea cu participarea zilnică la toate slujbele care se oficiau la Mănăstirea „Brâncoveanu”.

„FRATELE NOSTRU TEOFIL ÎȘI TUNDE PĂRUL CAPULUI...”

Despre primirea numelui de Teofil, Părintele își amintește: „Numele meu de botez, numele pe care mi l-au dat părinții a fost Ioan - m-a chemat ca pe tata, de aceea tata a fost cam nemulțumit că n-am menținut numele pe care mi l-au pus ei. Și chiar m-au întrebat odată: «Da' numele care ți l-am pus noi n-o fost destul de bun? Ți-o trăbuit altu?»». Tata a fost la călugăria mea și o înțeles că nu mă mai cheamă Ioan, dar a uitat cum mă cheamă și, când s-a dus acasă, le-a spus la vecinii de acolo că acum nu mă mai cheamă Ioan, mă cheamă Toader. N-a fost așa, dar așa a rămas tata cu gândul că de acum mă cheamă Toader, de Teofil n-a ținut minte.

— Și cum s-a ajuns la numele de Teofil?



Părintele Teofil alături de Părintele Sabin Vodă

— Bunica mea, mama bună, mi-o spus odată că ei așa mult îi place la biserică la Paști, când se citește din Apostol și se zice: «Cuvântul cel dintâi l-am făcut, o, Teofile, despre toate câte a început Iisus a face și a învăța...» ^{Fapte 1:1}. Și ei i-a plăcut numele de Teofil și a zis: «Eu, dacă mai aveam un băiat, îi puneam numele Teofil». Eu am reținut lucrul acesta și am zis: «Domnule, dacă eu mă fac călugăr și pot avea numele de Teofil - deși buna mea nu mai trăia atunci - uite, vreau să mă cheme Teofil!». Mi-am exprimat dorința aceasta față de Părinții din mănăstire și, când m-a făcut călugăr, m-a prezentat la Mitropolit cu numele acesta de Teofil, și Mitropolitul a zis: «Fratele nostru Teofil își tunde părul capului...».

„DUHOVNIC MARE, MIC ȘI DE NIMIC”

A iubit mult slujbele Bisericii și mai ales Liturghia. Slujea Liturghia de obicei marțea,

joia, sâmbăta și duminica, dar se împărtășea și în celelalte zile de peste săptămână, când participa la strană. Nu știi exact de când a început să se împărtășească zilnic cu Trupul și Sângele Domnului, dar știi că de aici i-a venit „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit”, pentru că i-a făcut loc lui Hristos în sufletul și în trupul lui așa de mult, încât putea spune, și spunea de multe ori: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” Galateni 2:20.

Împlinea și datoria Rugăciunii neîncetate sau a rugăciunii de toată vremea – cum o numea Părintele – și anume: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. A trecut prin această viață însoțit de această rugăciune. Încă de la 13 ani și jumătate, Părintele Arsenie Boca l-a învățat cum să rostească această rugăciune: cu cuvântul gândit, nu vorbit, și legată de respirație. Între respirații să zică „Doamne”, trăgând aer în piept să zică „Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu” și, dând aerul afară, să spună „miluiește-mă pe mine, păcătosul”.

S-a considerat pe sine ca „duhovnic mare pentru cei care mă ascultă, mic pentru cei care nu mă ascultă și de nimic pentru cei care mă ocolesc”. A fost un Părinte îngăduitor și flexibil – sau „elastic”, zicea dânsul –, chiar dacă cu sine era foarte exigent. Era bun și învăluitoare, era cald la suflet și plin de nădejde. S-a orientat după un cuvânt de la Părintele Arsenie Boca: „Să ai îngăduință față de neputința omenească”. Părintele a avut îngăduință față de neputința celor ce au venit să-i ceară sfatul. Dar avea și exigențe. Mai întâi, trebuia să mergi duminica la biserică. Dacă nu mergeai la biserică, nici nu stătea de vorbă cu tine. Zicea: „Pe cei care nu merg la biserică, la păgâni îi număr”.

UN PROGRAM DE VIAȚĂ DUHOVNICEASCĂ

Pentru cei preocupați de înaintarea duhovnicească, Părintele le recomanda un program de viață duhovnicească: „Când vine cineva la mine

și vrea să fie îndrumat de mine, îi dau o rânduială de viață pe care trebuie s-o împlinească. E vorba de o viață religioasă autentică, o viață care are un temei, o viață care se realizează prin anumite deprinderi, pentru că viața duhovnicească nu se așteaptă, ci se realizează.

Ceea ce cer eu de la oamenii care vor să fie îndrumați de mine este ceva foarte important și nu foarte greu de realizat. Și anume: 1. să meargă duminica și în zilele de sărbătoare la biserică; 2. să spună rugăciunile de dimineața și de seara și rugăciunile din timpul mesei; 3. să citească în fiecare zi două capitole din Noul Testament; 4. să-și păzească mintea prin rugăciunea: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul», rugăciune pe care o folosesc în special călugării, dar care poate fi folosită de toți credincioșii și 5. să țină post, în zilele de post.

Aceasta este ceea ce trebuie să facă orice credincios creștin și, dacă împlinește programul acesta, fără îndoială că poate să mai împlinească și alte lucruri, pentru că până la urmă viața duhovnicească nu se cuprinde în aceste cinci puncte de program, dar aceste cinci puncte de program sunt absolut necesare pentru toți credincioșii. Cine împlinește programul acesta e disponibil și pentru alte programe, și pentru alte îndrumări, iar cine nu împlinește programul acesta, pe care eu îl socotesc foarte simplu, nu poate să înainteze cu adevărat în viața duhovnicească și, mai ales, nu se poate angaja la toate câte i se cer”.

Insista mult Părintele Teofil pe disciplina minții, zicând: „Dacă vrei să-ți faci rânduială în viață, trebuie să-ți faci mai întâi rânduială în minte” sau „Gândeți frumos, ca să trăiți frumos și să fiți fericiți”. Mai insista Părintele pe ocultura pricinilor de cădere, în special acum, în zilele noastre, ocultura imaginilor necuviințioase de la televizor, calculator sau internet. Nu dădea canoane mari. Oprea cel mult trei ani de la împărtășanie. S-a orientat după un cuvânt al Părintelui Dumitru Stăniloae, care spunea ca preotul să nu dea canoane mai mari de trei ani.